

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПРАВА И СЛОБОДА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

Члан 1.

У Закону о заштити права и слобода националних мањина („Службени лист СРЈ”, бр. 11/02, „Службени лист СЦГ”, бр. 1/03 – Уставна повеља и „Службени гласник РС”, бр. 72/09 – др. закон и 97/13 – УС), у члану 1. став 1. мења се и гласи:

„Овим законом уређује се начин остваривања индивидуалних и колективних права која су Уставом Републике Србије и потврђеним међународним уговорима зајемчена припадницима националних мањина.”.

Став 2. мења се и гласи:

„Овим законом се уређује и заштита националних мањина од сваког облика дискриминације у остваривању индивидуалних права и слобода и обезбеђује остваривање колективних права националних мањина на самоуправу у култури, образовању, обавештавању и службеној употреби језика и писма”.

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Права националних мањина остварују се и у складу са законом којим се уређује положај националних савета националних мањина, као и на основу других посебних закона којима се уређују поједине области друштвеног живота које су од значаја за националне мањине.”.

Досадашњи став 3. који постаје став 4. мења се и гласи:

„Покрајинским прописима могу се установити додатна права припадника националних мањина, у складу са Уставом, а на основу закона”.

Члан 2.

У члану 2. став 1. речи: „Савезне Републике Југославије” замењују се речима: „Републике Србије”.

Члан 3.

У члану 3. став 1. после речи: „језичкој” додају се запета и речи: „верској и свакој другој”, а после речи: „према” додају се речи: „националним мањинама и”.

У ставу 2. реч: „федерације,” брише се, а речи: „града и општине” замењују се речима: „јединице локалне самоуправе”.

Члан 4.

У члану 4. став 1. мења се и гласи:

„Органи власти у Републици Србији у складу са Уставом и законом доносе прописе, појединачне правне акте и предузимају мере у циљу обезбеђења пуне и ефективне равноправности између припадника националних мањина и грађана који припадају већини.”.

У ставу 2. реч: „донети” замењује се речју: „доносити”.

Став 3. мења се и гласи:

„Неће се сматрати дискриминацијом мере за унапређење пуне и ефективне равноправности у запошљавању, односно погодности у случају престанка радног односа у јавном сектору на свим нивоима територијалне организације, које су прописане одредбама посебних закона којима се уређује радно-правни статус запослених у јавном сектору, ако такве мере важе до постизања одговарајуће заступљености припадника националних мањина која је утврђена тим законима.”.

После става 3. додају се нови ст. 4. и 5. који гласе:

„Република Србија обезбеђује услове за ефикасно учешће припадника националних мањина у политичком животу, заступљеност представника националних мањина у Народној скупштини и сразмерну заступљеност националних мањина у скупштинама аутономних покрајина и јединицама локалне самоуправе, у складу са законом.

Република Србија предузима одговарајуће мере ради унапређења економског положаја неразвијених подручја на којима традиционално живе припадници националних мањина.”.

Члан 5.

Назив изнад члана 5. мења се и гласи:

„Слобода изражавања националне припадности”.

У члану 5. став 1. мења се и гласи:

„У складу са Уставом Републике Србије зајемченом слободом изражавања националне припадности, нико не сме претрпети штету због изражавања своје националне припадности или због уздржавања од таквог чињења.”.

После става 2. додају се нови ст. 3. и 4. који гласе:

„Право је припадника националних мањина да се подаци о њиховој националној припадности уписују у службене евиденције и збирке података о личности, у складу са посебним законом.

Податак о националној припадности може се користити само у сврху за коју је прикупљен и на начин предвиђен законом који уређује заштиту података о личности.”.

Досадашњи став 3. постаје став 5.

Члан 6.

У члану 6. став 1. речи: „Савезне Републике Југославије” замењују се речима: „Републике Србије”.

Став 2. мења се и гласи:

„У циљу остваривања права из става 1. овог члана могу се прописати посебне олакшице.”.

Члан 7.

У члану 7. став 1. мења се и гласи:

„Забрањена је злоупотреба права која су предвиђена овим законом која је усмерена на насилно рушење уставног поретка, нарушавање територијалне целокупности Републике Србије, кршење Уставом зајамчених људских и

мањинских права и слобода и изазивање и подстицање расне, националне и верске мржње и нетрпељивости”.

У ставу 2. речи: „се не смеју” замењују се речима: „не смеју се”.

У ставу 3. реч: „гарантована” замењује се речју: „уређена”.

Члан 8.

Члан 8. мења се и гласи:

„Овим законом се не смањује достигнути ниво мањинских права зајемчених Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима.”.

Члан 9.

У члану 9. став 1. речи: „личних података” замењују се речима: „података о личности”.

Члан 10.

У члану 11. став 2. мења се и гласи:

„Јединица локалне самоуправе ће обавезно својим статутом увести у равноправну службену употребу језик и писмо националне мањине уколико проценат припадника те националне мањине у укупном броју становника на њеној територији достиже 15% према резултатима последњег пописа становништва. Јединица локалне самоуправе уводи језик и писмо националне мањине у службену употребу најкасније у року од 90 дана од утврђивања испуњености законом прописаних услова.”.

У ставу 4. реч: „личних” замењује се речима: „података о личности”.

Став 6. мења се и гласи:

„У насељеним местима у јединицама локалне самоуправе, чија је територија одређена у складу са законом којим се уређује територијална организација Републике Србије, у којима проценат припадника одређене националне мањине у укупном броју становника на територији насељеног места достиже 15% према резултатима последњег пописа становништва имена органа који врше јавна овлашћења, називи јединица локалне самоуправе, насељених места, тргова и улица и други топоними испisuју се и на језику дотичне националне мањине, према њеној традицији и правопису, и у случају да језик те националне мањине није у службеној употреби на територији јединице локалне самоуправе у складу са ставом 2. овог члана.”.

После става 6. додаје се нови став 7. који гласи:

„Скупштина јединице локалне самоуправе утврдиће статутом насељена места из става 6. овог члана имајући у виду традиционалну насељеност припадника националне мањине и претходно прибављено мишљење националног савета.”.

У досадашњем ставу 7. који постаје став 8. речи: „Савезне Републике Југославије” замењују се речима: „Републике Србије”, а речи: „савезним органима” замењују се речима: „републичким органима”.

После досадашњег става 7. који постаје став 8. додаје се нови став 9. који гласи:

„Припадници националних мањина чији број у укупном становништву Републике Србије не достиже 2% према последњем попису становништва могу се обратити републичким органима на свом језику и имају право да добију

одговор на том језику преко јединице локалне самоуправе у којој је језик те националне мањине у службеној употреби, при чему јединица локалне самоуправе обезбеђује превођење и сноси трошкове превођења дописа упућеног републичком органу и одговора тог органа.”.

Досадашњи став 8. који постаје став 10. мења се и гласи:

„Народни посланик припадник националне мањине има право да на седници Народне скупштине говори и да писане документе у раду Народне скупштине, предвиђене Пословником, подноси на свом језику.”.

После става 10. додаје се став 11. који гласи:

„Када се народни посланик у раду Народне скупштине служи својим језиком у смислу става 10. овог члана, стално или у одређеном случају, генерални секретар Народне скупштине је дужан да обезбеди истовремено превођење његовог усменог излагања или документа који је поднео, на српски језик.”.

Члан 11.

После члана 11. додају се чл. 11а и 11б који гласе:

„Објављивање закона на језицима националних мањина

Члан 11а

Министарство надлежно за остваривање права националних мањина (у даљем тексту: Министарство), обезбеђује превођење и објављује збирке пречишћених текстова најзначајнијих закона Републике Србије чији се предмет уређивања у целини или највећим делом односи на остваривање права националних мањина.

Министарство је у обавези да законе из става 1. овог члана учини доступним и у електронском облику, на својој интернет страници и на порталу е-Управе, као и да споразумно одређени број збирки пречишћених текстова закона из става 1. овог члана достави националним саветима националних мањина.

О објављивању закона из става 1. овог члана Министарство периодично и по потреби извештава Савет за националне мањине.

Изузетно од става 1. овог члана, национални савет националне мањине може ресорном министарству поднети предлог, уз образложење да је то од посебног значаја за остваривање права и слобода националне мањине, да ресорно министарство обезбеди превођење и објављивање збирке пречишћених текстова одређених закона из свог законског делокруга који садрже одредбе које се односе на остваривање права и слобода националних мањина, односно уређују друштвене односе који су од посебног значаја за националне мањине.

У случају да ресорно министарство прихвати предлог националног савета националне мањине, министарство је у том случају у обавези да законе из става 4. овог члана учини доступним и у електронском облику, на својој интернет страници и на порталу е-Управе, као и да споразумно одређени број збирки пречишћених текстова закона из става 4. овог члана достави националном савету националне мањине.

Приликом одлучивања о предлогу из става 4. овог члана посебно се води рачуна о расположивости планираних буџетских средстава, као и о томе да ли се у периоду од наредних година дана након подношења предлога националног савета националне мањине планирају измене и допуне или

доношење новог закона уместо закона чије се превођење односно објављивање предлаже.

Ресорно министарство о поступању из ставова од 4. до 6. овог члана извештава Савет за националне мањине.

Члан 11б

Прописи аутономне покрајине објављују се на језицима националних мањина у складу са статутом и општим актима аутономне покрајине.

Прописи јединица локалне самоуправе објављују се на језицима националних мањина, у складу са статутом и општим актима јединица локалне самоуправе, у складу са законом.”.

Члан 12.

У члану 12. став 3. мења се и гласи:

„Установе, друштва и удружења из става 2. овог члана самостални су у раду. Република, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе могу учествовати у финансирању друштава и удружења националних мањина.”.

У ставу 4. речи: „ставом 5.” замењују се речима: „ставом 3.”.

Став 5. мења се и гласи:

„Музеји, архиви и заводи за заштиту споменика културе чији је оснивач Република, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе обезбедиће представљање и заштиту културног и историјског наслеђа од посебног значаја за националне мањине на територији за коју су надлежни. У одлучивању о начину представљања културног и историјског наслеђа за које је у складу са одредбама посебног закона утврђено да је од посебног значаја за националне мањине учествују и представници њихових националних савета.”.

После става 5. додаје се нови став 6. који гласи:

„Установе културе чији је оснивач јединица локалне самоуправе која се у смислу закона којим се уређује локална самоуправа сматра национално мешовитом јединицом локалне самоуправе, својим програмима рада обезбедиће садржаје, мере, активности или манифестације којима се чува и промовише културни идентитет и традиција националних мањина традиционално настањених на њеној територији.”.

Члан 13.

У члану 13. став 1. после речи: „језику” додају се запета и речи: „односно говору”, а реч: „институцијама” замењује се речју: „установама”.

Став 2. брише се.

Досадашњи ст. 3-7. постају ст. 2-6.

У досадашњем ставу 3. који постаје став 2. речи: „ст. 1. и 2.” замењују се речима: „става 1.”

Досадашњи став 6. који постаје став 5. мења се и гласи:

„Национални савети националних мањина учествују у изради наставних програма за предмете који изражавају посебност националних мањина на језику, односно говору националних мањина, двојезичне наставе и учења језика националних мањина са елементима националне културе, у складу са прописима којима је уређено доношење наставних програма за националне мањине.”.

Досадашњи став 7. који постаје став 6. мења се и гласи:

„У циљу међусобне толеранције националних мањина и већинског становништва и обезбеђивања интеркултуралности, реализују се програми наставних и ваннаставних активности у основном и средњем образовању и васпитању о историји, култури и положају националних мањина у Републици Србији.”.

Члан 14.

Члан 14. мења се и гласи:

„За потребе образовања на језику националних мањина из члана 13. став 1. у оквиру високог образовања подржаће се развијање студијских програма за васпитаче и наставнике на језицима националних мањина, у складу са законом који уређује високо образовање.

Високошколска установа може организовати лекторат на језицима националних мањина где студенти припадници националних мањина могу да савладају стручне термине и на језику националне мањине.

Република, покрајина и јединица локалне самоуправе могу да помажу стручно оспособљавање наставника за потребе образовања из става 1. овог члана.

Република поспешује међународну сарадњу са циљем да се припадницима националних мањина омогући да студирају у иностранству на матерњем језику и да се тако стечене дипломе признају у складу са законом.”.

Члан 15.

У члану 15. став 2. мења се и гласи:

„У финансирању установа из става 1. овог члана, као и у обезбеђивању средстава за виши квалитет образовања и васпитања на језицима националних мањина у установама чији је оснивач Република, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе могу да учествују домаће и стране организације, фондације и приватна лица, у складу са законом.”.

Члан 16.

У члану 16. став 3. речи: „Савезни савет” замењују се речју: „Савет”.

Став 4. мења се и гласи:

„Симболи и знамења националних мањина се након објављивања одлуке Савета за националне мањине о њиховом потврђивању службено истичу током државних празника Републике Србије и потврђених празника националне мањине на зградама и у просторијама локалних органа и организација са јавним овлашћењима на подручјима на којима је језик националне мањине у службеној употреби односно на начин утврђен одлуком о потврђивању симбола.”.

Став 5. мења се и гласи:

„Уз знамења и симболе националне мањине, приликом обележавања државног празника Републике Србије, обавезно се истичу Државна заставица Републике Србије и Мали грб Републике Србије, на начин установљен законом којим се уређује изглед и употреба државних симбола Републике Србије.”.

После става 5. додају се ст. 6. и 7. који гласе:

„Уз знамења и симболе националне мањине, приликом обележавања потврђеног празника националне мањине, обавезно се истичу Народна заставица

Републике Србије и Мали грб Републике Србије, на начин установљен законом којим се уређује изглед и употреба државних симбола Републике Србије.

На улазу у службене просторије националног савета могу се, на пригодан начин, током читаве године, истицати симболи националне мањине уз истицање државних симбола Републике Србије.”.

Члан 17.

У називу изнад члана 18. речи: „Савезни савет” замењују се речју: „Савет”.

Члан 18. мења се и гласи:

„Члан 18.

У циљу очувања, унапређења и заштите националних, етничких, верских, језичких и културних посебности припадника националних мањина и у циљу остваривања њихових права, Влада образује Савет за националне мањине (у даљем тексту: Савет), као стално радно тело Владе.

Задаци Савета су да: прати и разматра стање остваривања права националних мањина и стање међунационалних односа у Републици Србији; предлаже мере за унапређење пуне и делотворне равноправности припадника националних мањина; прати остваривање сарадње националних мањина са државним органима, као и са органима аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе; разматра услове за рад националних савета националних мањина и предлаже мере у тој области; прати остваривање међународних обавеза Републике Србије у области остваривања права припадника националних мањина; разматра међународне споразуме који се односе на положај националних мањина и заштиту њихових права у поступку њиховог закључивања; разматра нацрте закона и других прописа од значаја за остваривање права националних мањина и о томе даје мишљење Влади и потврђује симболе, знамења и празнике националних мањина, на предлог националних савета националних мањина.

Чланови Савета су руководиоци органа државне управе и служби Владе у чији делокруг спадају питања од значаја за положај националних мањина, као и председници националних савета националних мањина.

Влада својим решењем именује чланове Савета и одређује орган државне управе, односно службу Владе задужену да пружа стручну и административно-техничку подршку раду Савета.”.

Члан 18.

Члан 19. мења се и гласи:

„Ради остваривања Уставом зајамченог права на самоуправу у култури, образовању, обавештавању и службеној употреби језика и писма, припадници националних мањина могу избрати националне савете.

Национални савет представља националну мањину у култури, образовању, обавештавању и службеној употреби језика и писма, учествује у процесу одлучивања или одлучује о појединим питањима из ових области и оснива установе из ових области.

Национални савет је правно лице.

Национални савети се формирају на принципима добровољности, изборности, пропорционалности и демократичности.

Овлашћења, поступак избора, финансирање и друга питања од значаја за рад националних савета уређују се посебним законом.”.

Члан 19.

У називу изнад члана 20. реч: „Савезни” мења се речју: „Буџетски”

Члан 20. мења се и гласи:

„Члан 20.

Финансирање програма и пројеката у области културе, образовања, обавештавања и службене употребе језика и писма националних мањина средствима из Буџетског фонда за националне мањине уређује се посебним законом.”.

Члан 20.

Назив изнад члана 21. и члан 21. бришу се.

Члан 21.

Назив изнад члана 23. и члан 23. бришу се.

Члан 22.

После члана 22. додаје се нови Део шести са чл. 22а-22в који гласе:

„Део шести

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22а

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу, односно организацији која врши јавна овлашћења ако назив органа односно организације испише супротно одредбама члана 11. ст. 5. и 6. овог закона.

Новчаном казном од 200.000 до 1.500.000 динара казниће се за привредни преступ организација овлашћена за постављање саобраћајних знакова и назива места која поступи супротно члану 11. ст. 5. и 6. овог закона.

За привредни преступ из става 2. овог члана казниће се и одговорно лице у организацији из става 2. овог члана новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара.

Члан 22б

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се правно лице које:

1) као симбол и знамење националне мањине, службено, односно јавно представља, истиче или користи симболе и знамења друге државе;

2) за празник националне мањине службено, односно јавно користи назив празника који није потврђен од стране Савета за националне мањине и објављен у „Службеном гласнику Републике Србије”.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

Члан 22в

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јединице локалне самоуправе, организацији која врши

јавна овлашћења чији је оснивач јединица локалне самоуправе, односно правном лицу ако:

1) су симболи и знамења националне мањине истакнути противно одредбама члану 16. став 4. овог закона;

2) уз знамења и симболе националне мањине при службеној употреби из члана 16. став 4. овог закона нису истакнута и знамења и симболи Републике Србије, у складу са чланом 16. ст. 5. и 6. овог закона.”.

Досадашњи Део шести постаје Део седми.

Члан 23.

Имена органа који врше јавна овлашћења, називи јединица локалне самоуправе, насељених места, тргова и улица и други топоними исписаће се у складу са чланом 10. овог закона најкасније до 1. јануара 2019. године.

Члан 24.

Скупштина јединице локалне самоуправе утврдиће насељена места из члана 10. овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 25.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.